

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

11. De Chronotaxi quarunda[m] rerum ad datam lege[m] spectantium ex
Tostato. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

3. Ratione in contrarium à Tostato, illa q. 19. proposita soluit ipse ad cal-
 cem q. 21. dum dicitur non dici in scriptura Moysem coram Domino, sed in monte
 perseverasse 40. diebus & 40. noctibus. At enim Deuter. 9. vers. 9. perseveravi in
 monte quadraginta diebus & noctibus, panem non comedens, & aquam non
 bibens. Ita habent Latina, Hebræa, Græca. Et v. 10. Cumque transissent 40. dies &
 totidem noctes, Aedit mihi Dominus duas tabulas lapideas fœderis, dixitque mihi: surge &
 descende hinc citò. Illud vero, coram Domino, ibi non legitur, sed infra vers. 18. quo
 agitur de secunda quadagesima, quando Moyse: procidi ante Dominum, inquit,
 sicut prius, ut habet Latinus & Hebræus: Græcus verò precatus sum coram Domino,
 sive ante Dominum.

Ad Ras. 1.
Opinionis.

5. Ex hac porro sententia dicendum est Moysem primis sex illis diebus, qui-
 bus in monte extra nebulam expectavit, antequam propius ad Deum accedere
 iuberetur, ieiunium fuisse, ut notat ipse Tostatus illa q. 19. quia constat eum ip-
 sos 40. dies antequam primas tabulas acciperet cibo & potu abstinuisse Deut.
 9. vers. 9. Prima igitur Moyse quadagesima, à die 7. vel octava mensis tertij i-
 nitium duxit: de fine agam infra cap. 32. v. 30. num. 15.

Conclusio.

6. Quid verò de Iosue censendum sit, quam diu in monte hæserit: Abu-
 lensis quæst. 20. arbitratur eum toto illo 40. dierum spatio in monte mansisse, &
 constanter reditum Moyse fuisse præstolatum. Idem sentit Cornelius Exodi
 24. v. 18. qui ait Iosue totos illos 40. dies, in illo loco suo mansisse, unde ad cacu-
 men vocatus Moyse ab eo discesserat, & ut par est credere, contemplationi
 vacasse. Idem putat Abulensis q. 1. Salianus verò numer. 423. non solum asserit
 Iosue toto eo tempore in monte moratum, sed etiam credibile putat in nubem
 cum Moyse ingressum ibique rerum diuinarum contemplationi & precationi
 sese dedisse. Vtrum autem Iosue omnes illos dies ieiunus transegerit, an verò
 manna victitavit, incertum est: solum ex scripturæ testimonio habemus eum
 cum Moyse montem conscendisse. Exodi 24. vers. 13. Surrexerunt Moyse & Iosue:
 minister eius: ascendensque Moyse in montem: Dei senioribus ait: expellite hic (in castris)
 donec revertamur ad vos, ego nimirum & Iosue. Quod præter authores relatos
 advertit Torniellus numer. 46. Eundem Iosue etiam in reditu, Moyse comi-
 tem fuisse palam est Exodi 32. v. 17. vbi cum Moyse ad castra reuerente & priores
 tabulas portante Iosue loquens introducitur, & ex amborum colloquio apparet
 eum ignorasse, quid circa vitulū in castris gereretur: quia scilicet, ex quo monte
 cum Moyse conscenderat, nusquam fuerat digressus, nec ad castra reuersus.

An Iosue
40. diebus
in monte
fuerit.

De Chronotaxi quarundam rerum ad tempus data legis pertinen-
 tium, de qua Tostatus Exodi 24. q. 1.

Quidam
negant hic
servari or-
dinem tem-
poris.

7. Fuit quorundam opinio, ea quæ c. 21. 22. 23. 24. comprehensa sunt, ante fi-
 nem c. 19. ordine temporum poni debere, ac deinceps cap. 20. de legis la-
 uione

X 3

uione

P.
Philippi
Chronologia
Testamenti
A IV
17

tione in voce tubæ subijciendum. Nam primos dies mensis tertij sic rebus gestis distribuiebant. *Prima die*, siue tertia mensis tertij volebant Israelitas venire ad montem Sinai, eoque die Moysen in montem ascendisse, ac ea præcepta & remonialia & iudicialia à Deo accepisse, quæ versu 22. capitis 20. vsque ad finem cap. 23. Exodi continentur. *Quarta die* Moysen ea populo proposuisse, ab eo consensum obtinuisse. *Quinta*, ædificatum fuisse altare, immolatas victimas, librum & populum sanguine aspersum, legem confirmatam, prout legimus cap. 24. à versu 4. *Eadem die* expletis cæremonijs Moysen cum Aaron, Nadab, Abiu, & 70. senioribus ad certam vsque montis partem conscendisse, *Sex die*, post tonitrua & fulmina datum Decalogum, siue 10. præcepta eap. viginti comprehensa.

Conclusio affirmas.

2. Verù facile est ex dictis ista declarare ac refutare. Nã illo versu 22. cap. 20. hæc habentur: *Dixit præterea Dominus ad Moysen: vos audistis, quod de celo locutus sum vobis. &c. vti que quãdo dabat Decalogum: manẽ autẽ inceperant tonitrua. Ergo, quæ ad finem cap. vigesimi attextuntur, non sunt gesta ante Decalogi promulgationem: deinde non nisi post legem datam populus & seniores terre percussis rogantur ne Deus ipsis loqueretur, sed Moysen interprete vti dicitur, Exodi 20. vers. 19. & clarius Deut. 5. vers. 23. Quod cum Moyses ad id minimum retulisset consensit Deus, ac tum primum dixit Moysi: *vade dic eis: timini ad tentoria vestra: (cum nimirum post proclamatum Decalogum populus adhuc starent exterriti) tu verò sta hic mecum, & loquar tibi omnia mandata mandata cæremonia & que iudicia, quæ docebis eos Deut. 5. v. 30. 31. Ergo quando Moyses mandata & cæremonia à Domino accepit, iam datus erat Decalogus, & dato, Hebræi vocem Dei formidantes, Moysen sibi diuinorum præceptorum interpretem fieri petierunt. Præcepta enim illa, quæ Deus se Moysi tradidit ait illo v. 31. descripta sunt cap. 21. 22. 23. Exodi. Hæc igitur, ad 1. aut 2. aut tertium diem mensis Siuan referri non possunt. Siquidem illis diebus Dei vox necdum audierant.**

Coroll. 1.

3. Hinc sequitur 1. præcepta illa cæremonialia & iudicialia quarto die mensis tertij populo non fuisse recitata: quia tunc ea necdum acceperat Moyses. Fuit quidem illo 4. die Moyses in monte, sed alia madata à Deo accepta, quorum de præparando ad legem recipiendam populo, & terminis circa montem vulgo coërcendo, ne propius accederet designandis. *Vade ad populum & difica illos hodie & cras, & lauent vestimenta sua. Exodi 19. v. 10. constitueteque tentoria vestra circum montem. Exodi 19. v. 11.*

Coroll. 2.

4. Sequitur 2. Non fuisse altare ædificatum die 5. neque librum aut populum sanguine aspersum, neque legem, neque iudicialia aut cæremonialia præcepta confirmata: quia tunc liber necdum erat conscriptus, neque res cap. 24. 25.

contentas acceperat Moyses. Addit Abulensis Hebræos die 4. & 5. non fuisse mundos: quarto enim die iussi fuerant, se in diem perendinum præparare: mundos autem eos esse oportuit, quando cæremoniarum istarum, de quibus Exodi 24. v. 4. & seq. peragebantur: maxime verò, cum in populum sanguis spargebatur. v. 8.

6. Sequitur 3. Moysen illo die 5. cum Aaron, Nadab, Abiu & 70. senioribus montis cliuam non ascendisse; quia cæremoniarum illarum, quibus peractis aduersarij hunc ascensum fuisse fatentur, necdum factæ fuerant.

7. Addit Tostatus Decalogum idcirco prius dari debuisse, quam præcepta iudicialia & cæremonialia cap. 21. 22. 23. comprehensa, quod hæc Decalogum determinent. Deinde quod ipsa præcepta à Decalogo fortiantur auctoritatem. Sed possent aduersarij excipere Deum quidem in hisce rebus, vel tradendis vel confirmandis tenere potuisse eum ordinem, quo determinabile determinationem, origo authoritatis ipsam auctoritatem præcederet: ei tamen placuisse, ut iudicia & cæremonias reciperet populus, atque ad eorum obseruationem sese adstringeret, priusquam ipse Decalogum pronunciatet sicut prius cæremonias & iudicia tradidit, quam tabulas, quæ quasi summam & epitomen omnium mandatorum continebant. Quare ad conuincendos erroris aduersarios, recurendum puto ad rationes ab ipsa sacra pagina desumptas ut iam feci num. 2. & supra cap. 19. v. 20. num. 2. & seqq.

8. Fuit etiam Aben Ezra & aliorum opinio, qui fatebantur Decalogum prius datum, quam præcepta cæremonialia & iudicialia, die sexta si uan proponerentur, Moysen die 7. sacrificasse, & legem sanguinis asperione confirmasse. Addebant autem duo. 1. Die 7. Moysen cum Iosue montem petiisse, ut tabulas à Deo referret. 2. Aaronem cum Nadab, & Abiu ac 70. senioribus, prius in montem se contulisse, quam Decalogus audiretur. Quia putant non posse idoneam dari causam, eum isti montis cliuam conscenderent post Decalogi proclamationem: ante verò, causam reddunt, ut nimirum eorum auctoritas stabiliretur, dum populus in Decalogi pronunciatione, se in infima statione, illos superiori loco constitutos videret. Vnde concludebant, ea quæ cap. 24. Exodi de Aaronis, filiorum eius, & seniorum ascensu referuntur, ibi per recapitulationem esse inserta, ordine autem temporis spectato ad caput 19. pertinere.

9. Abulensis in omnibus huic opinioni assentitur, excepto eo, quod velit Aaronem & socios non ante Decalogi promulgationem ipso die datæ legis montem conscendisse, sed die sequenti, cum per sacrificia & legis asperionem, lex à populo acceptata & fœdus confirmatum fuisset, ac denique Moyses in montem, ut tabulas legis acciperet, reuerteretur. Tunc Aaron, filios eius, & seniores iustam habuisse montem conscendendi causam, ut nimirum Moyses aliquo-

Coroll. 3.

Ratio Abulensis inefficax.

Opinio quorundam.

Opinio Abulensis.

P. Philippi

Chronologia
Testamenti

A IV

17

aliquouſque comitarentur, & honorarent. Quo officij genere expleto, autem in caſtra reuertiffe, Iofue autem alius, Moysen uſque ad montis cacumen perrexiſſe.

1. Concluſ. 10. Ego uerò exiſtimo *primo* iuxta ſuperius annotata, Aaronem, Nadab & Abiu, ſeniores, prout illo cap. 24. legimus, Moysen comitatos fuiſſe, non autem legem datam, nec die legis datam, ſed ſequenti cæremonijs ad fœdus confirmatum abſolutis, prout etiam fatetur Abuleniſis, ac proinde hunc aſcenſum Aaronis & ſociorum ibi abſque recapitulatione, ſuo loco & tempore conſignari.

2. Concluſ. 11. Exiſtimo *ſecundo*, cauſam cur tunc Moyses aſcenderet, quando iſti comitabantur, non fuiſſe eam, quam Abuleniſis aſſertit, aut ſaltem eam non fuiſſe illam; ſed ut ipſe Moyses & comites eius, coram Deo profiterentur, pactum uinum populi conſenſu, ſacrificijs, ſanguinis aſperſione iam eſſe confirmatum. Hoc enim iure merito Deus ad ſe referre uoluerit, antequam tabulas fœderis daturum reciperet.

3. Concluſ. 12. Exiſtimo *tertio*, cauſam cur iſti Moysen ad cliuum montis comitabantur, non fuiſſe eam, quæ pro Aben Eſra iam allata eſt, numer. 8. quia quædam iſti in montem nitentur, datus erat Decalogus; ſed, ut Moysen ſi placere honorarent, ac Deum aliquo modo uiderent, quod factum legitur cap. 24. v. 10. nec non, ut e minus teſtarentur confirmatum eſſe fœdus, ut Moysen ſuum legatum, & ad diuinam maiestatem Iſraëliitarum interpretum mox relaturam ſignificarent.

4. Concluſ. 13. Exiſtimo *quarto* probabile eſſe, Moysen non tunc, quando iſti ſeruiſſe comitabantur; ſed poſtea eum Iofue acceptum tabulas aſcendiſſe. Si uero ordine temporis ſeruato, Moyses, poſt ſacrificia, & fœderis confirmatum cæremonijs in montem cum Aarone & ſocijs contendiffe narratur, hic uerſ. 12. ſine ulla hiſterologia, poſt iſtum aſcenſum, poſt Deum à Moysis comitatum, Deus Moysi præcepiſſe dicitur: *aſcende ad me in montem, & eſto ibi, dabo tibi tabulas.* v. 12. Quo mandato accepto Moyses uideretur ad caſtra reuertitur poſuiſſe ſe ad tabulas recipiendas, Iofue ſocium aſſumpſiſſe, Aarone & Heli puli curam commendaſſe, &c. ut uerſ. 13. & ſeqq. conſignatum habemus. In nego uerbum illud, *dixit* quandoque idem ualere, quod *dixerat*, ſed negotiationem efficacem à Toſtato, aut alijs afferri, quæ ſuadeat hoc v. 12. eſſe recapitulationem ullam, ob quam *dixit* pro *dixerat* accipiatur. Recapitulationem ſeruiſſe, ſine idonea cauſa aſſerendam non eſſe omnes docent, ac in primis Abuleniſis ipſe tum alibi, tum Exodi 31. q. 13. contra opinionem

Rabbi Salomonis de tempore conſtructionis tabernaculi, &c.